

Af landmand/medlem af Frie Bønder – Levende Land Anders Hedegaard,
Pandrup & Deltidslandmand/bestyrelsesmedlem i Frie Bønder – Levende Land Henrik Kuske
Schou, Tureby

I Landsforeningen Frie Bønder – Levende Land finder vi det decideret uacceptabelt, at almindelige vandforbrugere landet over skal betale for regeringens gavepakke til landbruget. Det er ikke fair, og det vil skade respekten for den enkelte landmandsfamilie.

Landbrugspakken er en del af regeringens forsøg på at hjælpe det stærkt kriseramte landbrug, hvor mere end 1.700 ud af ca 11.000 fuldtidslandbrug på grund af faldende verdensmarkedspriser og voldsom gæld er truet af konkurs. En af regeringens løsninger, er at lempe en del miljøregler, så det bliver tilladt at gøde med mere kvælstof på markerne.

I øjeblikket er ”strategisk miljøvurdering vedr. ændrede gødskningsnormer” i høring. I høringsmaterialet indgår ”Miljørapport for Forslag til plan om ændrede gødskningsnormer”, som er baseret på en teknisk rapport fra Aarhus Universitets Nationalt Center Miljø og Energi ”Revurdering af Baseline”. Her lægger man ikke skjul på, at den øgede gødningsmængde giver risiko for mere nitrat i drikkevandet. Her skriver man på side 6:

Inden for nitratfølsomme områder udarbejder kommunerne aktuelt indsatsplaner efter vandforsyningslovens § 13 på baggrund af grundvandskortlægningen, der gennemføres for områder med særlig drikkevandsbeskyttelse (OSD) og indvindingsoplande til almene vandforsyninger udenfor OSD. Indsatsplanerne indeholder den supplerende, målrettede grundvandsbeskyttelse, som er nødvendig for at sikre drikkevandsinteresserne mod forurening. Omkostninger til gennemførelse af rådighedsindskrænkninger (typisk dyrkningsaftaler) i medfør af indsatsplanerne bliver typisk betalt af vandforbrugerne (herunder borgerne) over vandprisen. Øget nitrattilførsel kan medføre, at kommunerne skal gennemføre yderligere kompenserende foranstaltninger, for at vandforsyninger kan overholde drikkevandsdirektivets krav til nitratindholdet i grundvand på 50 mg/l.

Det betyder på almindelig dansk, at regeringen både påbyder de i forvejen hårdt pressede kommuner med ekstra udgifter og arbejde for at beskytte deres drikkevandsinteresser, og samtidig forlanger, at forbrugerne skal betale ekstra for vandet.

Det er ganske enkelt uacceptabelt. Både fordi det er unfair over forbrugerne, men også fordi det ikke gavner landbrugets økonomi at producere mere af det samme til et i forvejen velforsynet marked. Enhver ærlig økonom vil se, at denne løsning ikke holder.

Også på anden vis end ved udledning af flere næringsstoffer er erhvervet ved at kolliderer med det øvrige samfunds vandforsyningsinteresser. Landbrug & Fødevarer har i forvejen varslet retssag, hvis Aarhus Kommune gennemfører et sprøjteforbud på ca. 500 hektar syd for byen for at sikre drikkevandet til Danmarks næststørste by. Skanderborg Kommune er på vej ud i samme ærinde - og dermed en konflikt med landbruget, der påkræver sig erstatning for at opgive forureningsretten. Samfundet skal med andre ord betale erhvervet beskyttelsespenge for at sikre vandforsyningen.

Regeringens nye gødskningsnormer er baseret på et tvivlsomt *økonomisk optimum*, der i sagens natur vil kunne ændre sig årligt både med vejrforhold og udvikling af nye kornsorter.

Danske landmænd kan sagtens risikere at de ekstra udbytter forsvinder i indkøb af ekstra kvælstofgødning. Hverken landmændene, naturen eller samfundet generelt har derfor nogen nævneværdig glæde af ekstra kvælstof.

Løsningen er, at gødskningsnormerne ændres til et *økologisk optimum* - altså det som naturen kan holde til uden at forringe overfladevand og drikkevand. Det vil gavne både natur, miljø og drikkevandsinteresser. Og landbruget skal satse mere bredt inde for driftsgrene, driftsformer og lytte mere til, hvilke typer af landbrug befolkningen ønsker.